

Rapport LIW zet grote zaadbedrijven en regering in beweging tegen kinderarbeid en lage lonen

156.000 Indiase kinderen produceren groentezaad voor bedrijven

Het rapport 'Soiled Seeds' van de Landelijke India Werkgroep (LIW) heeft multinationale ondernemingen als *East-West Seed* (Nederlands), *Limagrain* (Frans), *Sakata* (Japans) en *Advanta* (Indiaas) ertoe aangezet om de omvangrijke kinderarbeid in hun productieketen aan te pakken.

Daarmee volgen zij het voorbeeld van bedrijven als Bayer, Syngenta en Monsanto die daar al eerder – na publicaties van de LIW – werk van hebben gemaakt. Voor het eerst is er nu ook aandacht voor lonen van vrouwen die vaak (ver) beneden het bestaansminimum liggen. Dat blijkt onder meer uit de reacties van bedrijven in het rapport en uit twee bijeenkomsten in India van

een tiental bedrijven met NGO's en vakbonden om een gezamenlijke strategie te bespreken. Minister Ploumen heeft in reactie op Kamervragen over het LIW-rapport alle aanbevelingen van het rapport gesteund, waaronder de noodzaak van een onafhankelijk 'klachtenloket' van de sector en verbeterafspraken via een Convenant met diverse betrokken partijen. In haar antwoord op vragen van de Kamerleden Voordewind en Van Laar heeft Minister Ploumen ook een nieuwe risicoanalyse van de sector beloofd om te bezien welke maatregelen nodig zijn. Zij legt de nadruk op het toewerken naar een leefbaar loon en een inkooppraktijk van bedrijven die leefbaar loon mogelijk maakt. Ze is bereid het onderwerp in contacten met de Indiase regering te bespreken. Brancheorganisatie Plantum heeft toegezegd een nieuwe inventarisatie te maken van wat haar leden tegen kinderarbeid doen. Bijna 156.000 Indiase kinderen werken mee aan de productie van groentezaden van tomaten, hete peper en okra. Circa 50.000 van hen zijn jonger dan 14 jaar. De grote meerderheid van hen zijn Dalits, lage kasten of Adivasi (tribalen). Ze

staan bloot aan slechte arbeidsomstandigheden, waaronder giftige pesticiden en lange werkdagen. Ze verlaten meestal de school als ze tussen 11 en 13 jaar oud zijn. Het aantal tieners van 14 tot 18 jaar in de groenteteelt nam sinds 2010 met meer dan 37.000 toe. Bij boeren die voor multinationale ondernemingen werken als *East-West Seed*, *Limagrain*, *Sakata* en *Advanta* zijn 10 tot 16% van de kinderen onder de 14 jaar. Daarnaast zijn nog eens 30% van de arbeiders tieners. Voor Indiase bedrijven gelden soortgelijke cijfers.

Artikel LIW leidt tot belofte kledingmerken om positie migrantarbeidsters te verbeteren

Het artikel *Unfree and Unfair* ('Onvrij en Onrechtvaardig') van de Landelijke India Werkgroep (LIW) heeft ertoe geleid dat vijf grote kledingmerken hebben beloofd om de levensomstandigheden van jonge migrantarbeidsters te verbeter-

ren. Het gaat om C&A, H&M, Tommy Hilfiger, Zara en GAP die kleding van fabrieken in de Indiase stad Bangalore inkopen.

Het uitgebreide artikel beschrijft de slechte woon- en leefomstandigheden en de zeer beperkte bewegingsvrijheid van jonge migranten, veelal vrouwen, in de kledingindustrie in Bangalore. Een groeiend aantal arbeid(st)ers verblijft in hostels met nauwelijks faciliteiten. Ook verdienen zij geen fatsoenlijk loon. De hostels worden gerund door de fabrieken. Het onderzoek is mede gebaseerd op 110 interviews met arbeid(st)ers van vier kledingfabrieken en interviews met leden van de *Garment Labour Union (GLU)* in Bangalore.

De LIW vroeg de kledingmerken niet alleen om te reageren op de onderzoeksgegevens, maar ook om te vertellen wat ze aan de misstanden zouden gaan doen, om dit tegelijk met het onderzoek te publiceren. In hun reactie beloofden alle kledingbedrijven – meestal vrij concreet – om de situatie te verbeteren. Het artikel heeft tot veel aandacht in de internationale media geleid. De LIW blijft in samenwerking met haar lokale partners volgen of de kledingmerken hun beloftes ook nakomen.

Kinderen uit het werk en naar school in Budhpura

Manjari, een Indiase NGO, werkt aan 'kinderarbeidvrije zones' in Budhpura, een steengroevegebied in zuidoost-Rajasthan. Veel kinderen in dit gebied hakken kinderkopjes voor pleinen en straten in Europa en gaan niet naar school. In 2015 bracht Manjari in kaart hoeveel kinderen in de projectdorpen wonen en of zij wel of niet naar school gaan. Van de 1168 kinderen tussen de 6 en 14 jaar bleken 609 kinderen niet naar school gaan. Dat heeft verschillende redenen. Analfabete ouders zijn zich niet altijd bewust van het nut van onderwijs, en de kwaliteit van het onderwijs op de scholen in Budhpura laat te wensen over. Dat leidt ertoe dat kinderen worden ingeschakeld om

bij te dragen aan het gezinsinkomen. Toch lukte het Manjari om 383 van de 609 werkende kinderen in 2015 uit het werk en naar school te krijgen. Ze motiveerden ouders om hun kinderen op school in te schrijven en er werden onderwijsvrijwilligers aangesteld die kinderen naar school brengen en leerkrachten ondersteunen. Ook werd een kleine bibliotheek opgezet om kinderen te oriënteren op onderwijs. Manjari pleit ook bij de overheid voor meer leerkrachten en een betere schoolinfrastructuur. Door de nog gebrekkige kwaliteit van het onderwijs, zoals overvolle klassen en weinig kindvriendelijke lesmethoden, bestaat het risico dat kinderen toch weer voortijdig uitvallen. Daarom blijft Manjari zich inzetten om het onderwijs in Budhpura te verbeteren.

Naast Stop Kinderarbeid dragen ook de bedrijven Beltrami en London Stone bij aan het project. Zij zorgen ervoor dat hun leveranciers van

kinderkopjes geen kinderen meer laten werken. Ook dragen ze financieel bij aan het project. Voor meer informatie zie: www.nochildleftbehind.be.

Nog steeds 38 miljoen Indiase kinderen niet naar school

Uit de onlangs vrijgegeven cijfers over onderwijs uit de officiële Indiase Volkstelling 2011 blijkt dat ongeveer 32 miljoen kinderen tussen 6 en 13 jaar nooit naar school zijn geweest. In totaal gaan 38 miljoen kinderen tussen 6 en 13 jaar niet naar school, ruim 18% van de in totaal 208 miljoen kinderen tussen de 6 en 13. De situatie is wel verbeterd sinds de Volkstelling uit 2001 toen nog 58 miljoen kinderen niet naar school gingen. Maar er is toch nog een verschil van circa 30 miljoen kinderen tussen het cijfer van de Volkstelling 2011 (38 miljoen) en andere schattingen van de overheid (8.2 miljoen)! Overigens is na 2011 het totaal aantal inschrijvingen op basisscholen licht gedaald.

Kinderen met een Dalit-, Adivasi- (tribale) en moslimachtergrond zijn nog steeds sterk ondervertegenwoordigd in het basisonderwijs. Drie van de vier kinderen die niet naar school gaan behoren tot deze groepen. Ze lopen hun achterstand wel deels in. De discriminatie van deze leerlingen op basisscholen is echter nog steeds schrikbarend. Het artikel 'Scholen van de Schande' op indianet.nl geeft daarvan een ontluisterend beeld. Veel klachten gaan over discriminatie bij schoolmaaltijden. Dalit-kinderen in het dorp Nary Chahal in Himachal Pradesh werden voor die schoolmaaltijden apart gezet, in de buurt van het toilet, en kregen inferieur eten. Nadat hun ouders klaagden werd deze praktijk officieel stopgezet, maar kinderen van de dominante kaste wilden toch apart zitten of weigerden de maaltijden te eten. Ook op plaatsen waar de kok een Dalit was, gebeurde dit.

De LIW en Stop Kinderarbeid ondersteunen organisaties die eraan bijdragen dat deze kinderen wel naar school kunnen en discriminatie wordt bestreden.

Versterking Indiase wet tegen kastengeweld – maar aantal misdaden tegen Dalits stijgt nog steeds

Een historische wetswijziging die kastengeweld moet voorkomen en bestrijden is op 21 december 2015 aangenomen door de Indiase 'Eerste Kamer' nadat deze eerder was goedgekeurd door de 'Tweede Kamer'. De wetswijziging is een belangrijke overwinning voor de Dalit-beweging in India en allen die zich inzetten voor gerechtigheid en gelijkheid. De Nationale Coalitie voor verbetering van deze wet heeft zes jaar gevochten voor een betere wet die de rechten van slachtoffers en getuigen vergroot, toegang tot de rechtspraak verbetert en preventieve maatregelen mogelijk

maakt. Hopelijk leidt de wetswijziging tot de aanpak van de ongebreidelde kastendiscriminatie en -geweld in India, dat maar al te vaak onbestraft blijft. Hoewel Dalit-organisaties deze mijlpaal vieren zijn ze zich er ook ervan bewust dat voor daadwerkelijke uitvoering van de wet nog veel strijd nodig zal zijn.

Dat dit hard nodig is blijkt uit nieuwe officiële misdaadcijfers. Die lieten in 2014 een stijging van 19% in misdaden tegen Dalits zien vergeleken met 2013. In 2013 steeg het cijfer met 17% vergeleken met 17% in 2012. Officiële cijfers laten ook zien dat in 2014 2.233 Dalit vrouwen werden verkracht tegenover 2.073 in 2013 en 1.346 in 2009. In oktober haalde de dood van twee Dalit-kinderen, slapend in hun in brand gezette huis, de internationale krantenkoppen. De kinderen waren het slachtoffer van een conflict tussen Dalits en leden van de dominante kaste. De LIW steunde de Dalit-beweging in Zuid-Azië onder meer door met hen en de VN samen te werken aan een VN-strategie om de rechten van Dalits te beschermen en te bevorderen. Maar ook door aandacht voor hun slechte positie te vragen binnen productieketens van Nederlandse bedrijven (kleding, zaden, natuursteen).

Van moderne slavernij tot zelfredzaamheid in de Indiase kledingindustrie

In samenwerking met drie organisaties in Zuid-India brengt de LIW de schendingen van arbeidsrechten in de kledingindustrie in kaart. Ook worden activiteiten uitgevoerd ter verbetering van de arbeidsomstandigheden van jonge vrouwen die in spinnerijen en kledingfabrieken werken. In India is een telefonische hulplijn opgezet waar arbeidsters met klachten en vragen terecht kunnen en zijn twee centra opgericht om klachten te behandelen en juridische en psychosociale ondersteuning te bieden. Ook wordt een lokale

vakbond voor kledingarbeidsters ondersteund. Jonge meisjes die slachtoffer zijn geworden van moderne slavernij krijgen een kans om hun school af te maken of een beroepsopleiding te volgen. Met behulp van de informatie die de partnerorganisaties aanleveren gaat de LIW de dialoog aan met kledingmerken in Nederland, opdat zij hun

leveranciers in India aanspreken op arbeidsrechtenschendingen en actie nemen om problemen op te lossen.

Stop Kinderarbeid draagt bij aan internationale handleiding tegen kinderarbeid

De Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) en de Internationale Organisatie van Werkgevers (IOE) hebben een nieuwe handleiding gepubliceerd om bedrijven te informeren over hoe zij kinderarbeid kunnen voorkomen en bestrijden. De handleiding is gebaseerd op VN Richtlijnen. Hij beschrijft stapsgewijs hoe je als bedrijf het probleem in kaart kunt brengen, een actieplan maakt en uitvoert, de resultaten controleert en rapporteert aan geïnteresseerden. Cruciaal is ook om daar lokale gemeenschappen en NGO's bij te betrekken. Bedrijven moeten niet alleen kinderarbeid uit hun productieketen weren, maar ook bijdragen aan onderwijs voor deze ex-werkende kinderen. De handleiding is ook heel nuttig voor maat-

schappelijke organisaties, waaronder vakbonden, om bedrijven aan te spreken die geen actie tegen kinderarbeid ondernemen en hun voor te houden hoe dat wél zou kunnen. Bedrijven in de sectoren voedsel, drank, kleding en mijnbouw hebben aan de handleiding meegewerkt. Ook Stop Kinderarbeid heeft haar advies ingebracht.

Wordt donateur van de LIW!
Steun ons eenmalig of regelmatig via:
NL68 INGB 0002483548 o.v.v. 'gift'

De LIW is een stichting met als doel vanuit Nederland bij te dragen aan een menswaardig bestaan voor de (kans)armen in India. Zij doet dit door voorlichting en campagnes.

Landelijke India Werkgroep
Mariaplaats 4, 3511 LH Utrecht
tel. 030-232 13 40
e-mail: info@indianet.nl
website: www.indianet.nl
ING-bank: NL68INGB0002483548

redactie: Gerard Oonk
foto's: LIW, Manjari, Davuluri
Venkateswarlu, GLU e.a.
vormgeving: Marjan Gerritse
druk: Badoux, Nieuwegein
ISSN: 1389-8981